

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De effectu huius sacramenti. Quæstio 35.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

virtutem diuinam & significat & continet ex sanctificatione per ministerium adhibita: sed efficacia huius sacramenti principaliter residet pones eum, qui sacramentum dispensat. Materia autem adhibetur magis ad determinandam potestatem, quæ traditur particulariter ab habente eam complete, quam ad potestatem causandam: quod patet ex hoc, quod materia competit vsui potestatis.

¶ Et per hoc patet solutio Ad primum.

Ad secundum dicendum, quod materiam in alijs sacramentis oportet sanctificari propter virtutem quam continet. Sed non est ita in proposito.

Ad tertium dicendum, quod sustinendo illud dictum ex dictis * apparet causa eius. Quia enim potestas ordinis non accipitur a ministro, sed a materia: ideo potestio materiæ magis est de essentia sacramenti, quam tactus. Tamen ipsa verba formæ videntur ostendere, quod tactus materiæ sit de essentia sacramenti: quia dicitur. Accipe hoc vel illud.

in corp. art.

QVÆST. XXXV.

De effectu huius sacramenti, in quinque articulos diuisa.

Deinde considerandum est de effectu huius sacramenti.

¶ Circa quod quærentur quinque.

¶ Primo, vtrum in sacramento ordinis conferatur gratia gratum faciens?

¶ Secundo, vtrum imprimatur character, quantum ad omnes ordines?

¶ Tertio, vtrum character ordinis præsupponat characterem baptismalem?

¶ Quarto, vtrum præsupponat de necessitate characterem confirmationis?

¶ Quinto, vtrum character vnus ordinis præsupponat, de necessitate, characterem alterius ordinis?

Utrum in sacramento ordinis conferatur gratia gratum faciens.

140.
Tho. ubi
sup. art.
2. q. 1. c.
seq.

AD primum sic proceditur. Videtur, quod in sacramento ordinis non conferatur gratia gratum faciens. Quia communiter dicitur, quod sacramentum ordinis ordinatur contra defectum ignorantia. Sed contra ignorantiam non datur gratia gratum faciens, sed gratia gratis data: quia gratia gratum faciens magis respicit affectum. Ergo in sacramento ordinis non datur gratia gratum faciens.

¶ 2 Præterea, Ordo distinctionem importat. Sed membra Ecclesiæ non distinguuntur per gratiam gratum facientem, sed secundum gratiam gratis datam, de qua dicitur 1. Cor. 12. Divisiones gratiarum sunt. Ergo in ordine non datur gratia gratum faciens.

¶ 3 Præterea, Nulla causa præsupponit effectum. Sed in eo qui accedit ad ordines, præsupponitur gratia, per quam sit idoneus ad susceptionem ordinis. Ergo talis gratia non confertur in ordinis collatione.

† 7. p. 9.
62. ar. 1.
ad 1. Ma
gister li.
4. Sent.
dist. 24.
S. A.
* Magist.
4. Sent.
distin. 1.
S. B.

SED contra, † Sacramenta novæ legis efficiunt quod figurant. Sed ordo per numerum septenarium significat septem dona Spiritus sancti, ut in littera dicitur *. Ergo dona Spiritus sancti, quæ non sunt sine gratia gratum faciente, in ordine dantur.

¶ Præterea, Ordo est sacramentum novæ legis. Sed in definitione talis sacramenti ponitur, * ut causa gratiæ existat. Ergo causat gratiam in suscipiente.

RESPONDEO dicendum, quod Dei perfectia fitur opera, ut dicitur Deute. 32. Et ideo cuicumque datur potentia aliqua divinitus, dantur etiam ea per quæ executio illius potentia possit congruè fieri. Et hoc etiam in naturalibus patet: quia animalibus dantur membra, quibus potentia animæ possint exerceri in actus suos, nisi sit defectus ex parte materiæ. Sicut autem gratia gratum faciens est necessaria ad hoc, quod homo dignè sacramenta recipiat: ita etiam ad

ad hoc
ideo si
us ali
faciens
ordinat
Ad p
in rem
de quo
intellig
pellam
ordines
plebe
Ad se
the grat
bris Ec
dem qu
idoneus
tas ad
se non
Ad c
tionem
sed req
dinem
ordinis
ideo pra
digne c
tur in ip
nus, per
Utrum
Ad fa
quantur
est quæ
non or
scilicet
tur char

ad hoc, quod homo dignè sacramenta dispense. Et ideo sicut in baptismo (per quem fit homo susceptivus aliorum sacramentorum) datur gratia gratum faciens: ita in sacramento ordinis, * per quod homo ordinatur ad aliorum sacramentorum dispensationē.

* Aug.
lib. 2. con
tra Cre-
sc. c. 13.
10. 7.

Ad primum ergo dicendum, quod ordo datur non in remedium vnius personæ, sed totius Ecclesiæ. Unde quod dicitur contra ignorantiam dari, non est intelligendum ita, quod per susceptionem ordinis pellatur ignorantia in suscipiente: sed quia suscipiens ordinem præficiatur ad pellendam ignorantiam in plebe.

Ad secundum dicendum, quod quamvis dona gratiæ gratum facientis, communia sint omnibus membris Ecclesiæ: tamen actus illorum donorum, secundum quæ attenditur distinctio in membris Ecclesiæ, idoneus susceptor aliquis esse non potest, nisi charitas adsit, quæ quidem sine gratia gratum faciente esse non potest.

Ad tertium dicendum, quod ad idoneam executionem ordinum non sufficit bonitas qualiscumque, sed requiritur bonitas excellens: ut sicut illi qui ordinem suscipiunt, super plebem constituuntur gradu ordinis, ita & superiores sint merito sanctitatis. Et ideo præexigitur gratia, quæ sufficiat ad hoc, quod dignè connumerentur in plebe Christi: sed conferatur in ipsa susceptione ordinis amplius gratiæ munus, per quod ad maiora reddantur idonei.

ARTIC. 11.

Utrum in sacramento ordinis imprimatur character, quantum ad omnes ordines?

141.
Concil.
Triden.
sess. 23.
c. 4. sess.
7. de sa-
cramen.
in gene-
re cano-
7.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod in sacramento ordinis non imprimatur character quantum ad omnes ordines. Quia ordinis character est quedam spiritualis potestas. Sed quidam ordines non ordinantur nisi ad quosdam actus corporales, scilicet ostiarij vel acolyti. Ergo in eis non imprimatur character.

¶ 2 Præterea, Omnis character est indelebilis. Ergo per characterem homo ponitur in tali statu, a quo non possit recedere. Sed illi qui habent aliquos ordines, possunt licite redire ad laicatum. Ergo non imprimitur character in omnibus ordinibus.

¶ 3 Præterea, Per characterem homo ascribitur ad aliquid sacrum dandum, vel suscipiendum. Sed ad susceptionem sacramentorum homo sufficienter ordinatur per characterem baptismalem. Dispensator autem sacramentorum non constituitur homo, nisi in ordine sacerdotali. Ergo in alijs ordinibus non imprimitur character.

*Greg. li 2
ep. 32. &
habetur
in Decr.
d. 68 ca.
sicut se-
mel.*

SED contra, Omne sacramentum, in quo non imprimitur character, est iterabile. Sed nullus ordo est iterabilis. Ergo in quolibet ordine imprimitur character.

¶ Præterea, Character est signum distinctivum. Sed in quolibet ordine est aliqua distinctio. Ergo quilibet ordo imprimit characterem.

RESPONDEO dicendum, quod circa hoc fuit duplex opinio. Quidam enim dixerunt, quod in solo ordine sacerdotali character imprimitur. Sed hoc non est verum: quia actum diaconi nullus potest extorcere licite, nisi diaconus: & ita patet, quod habet aliquam spiritualem potestatem in dispensatione sacramentorum, quam alij non habent. Et propter hoc alij dixerunt, quod in sacris ordinibus imprimitur character, non autem in minoribus. Sed hoc nihil iterum est: quia per quemlibet ordinem aliquis constituitur supra plebem in aliquo gradu potestatis ordinata ad sacramentorum dispensationem. Unde cum character sit signum distinctivum ab alijs, oportet, quod in omnibus character imprimatur: cuius etiam signum est, quod perpetuo manent, & nunquam iterantur. Et hæc est tertia opinio, quæ communior est.

Ad primum ergo dicendum, quod quilibet ordo, vel habet actum circa ipsum sacramentum, vel ordinatum

nam ad sacramentorū dispensationem: sicut ostia-
rij habent actum admittendi homines ad diuinorum
sacramentorum inspectionem, & sic de alijs: & ideo
in omnibus requiritur spiritualis potestas.

Ad secundum dicendum, quod quantumcumque
homo ad laicatum se transferat, semper tamen manet
in eo character *: quod patet ex hoc, quod si ad
clericatum reuertatur, non iterum ordinem, quem
habuerat, suscipit.

Ad tertium dicendum, sicut ad primum.

ARTIC. III.

*Virum character ordinis presupponat characterem
baptismalem?*

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod chara-
cter ordinis non presupponat characterem bap-
tismalem. Quia per characterem ordinis homo effi-
citur dispensator sacramentorum; per characterem
baptismalem susceptivus eorundem. Sed potestas acti-
ua non presupponit de necessitate passivam, quia po-
test esse sine ea: sicut patet in Deo. Ergo character
ordinis non presupponit de necessitate characterem
baptismalem.

¶ 2 Præterea, Potest contingere, quod aliquis
non sit baptizatus, qui se baptizatum existimat pro-
babiliter. Si ergo talis ad ordines accedat, non con-
sequitur characterem ordinis, si character ordinis
presupponit characterem baptismalem: & sic ea quæ
facit vel in consecratione vel in absolutione, nihil
erunt. Et in hoc Ecclesia decipietur: quod est in-
conueniens.

SED contra, Baptismus est ianua sacramentorum.
Ergo cum ordo sit quoddam sacramentum, presuppo-
nit baptismum.

RESPONDEO dicendum, quod nihil potest ali-
quis recipere, cuius receptivam potentiam non ha-
bet; per characterem autem baptismalem, efficitur
homo receptivus aliorum sacramentorum. Vnde qui
characterem baptismalem non habet, nullum aliud
supplementum.

T sacra-

* Aug.
lib. 2. con.
epi. Par.
c. 13. &
de bapt.
cont. Do-
natist. li.
1. c. 1.
142

sacramentum recipere potest: & sic character ordinis, baptismalem characterem praesupponit.

Ad primum ergo dicendum, quod in eo qui habet potentiam actiuam a se, potentia actiuam non praesupponit passiuam: sed in eo qui habet potentiam actiuam ab alio, praerogatur ad potentiam actiuam potentia passiuam, quae recipere possit potentiam actiuam.

Ad secundum dicendum, quod talis si ad sacerdotium promouetur, non est sacerdos, nec conficere potest, nec absolvere in foro poenitentiali. Unde secundum Canones * debet iterato baptizari & ordinari. Et si etiam in Episcopum promouetur, illi quos ordinat non habent ordinem: sed tamen pie creditur potest, quod quantum ad ultimos effectus sacramentorum, summus Sacerdos supplet defectum, & quod non permitteret hoc ita latere, quod Ecclesiae posset periculum imminere.

ARTIC. IV.

Vtrum character ordinis praesupponat de necessitate characterem Confirmationis?

143

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod character ordinis praesupponat de necessitate characterem confirmationis. Quia in his quae sunt ordinata ad inuicem, sicut medium praesupponit primum, ita ultimum praesupponit medium. Sed character confirmationis praesupponit baptismalem quasi primum. Ergo character ordinis praesupponit characterem confirmationis quasi medium.

¶ 2 Præterea, qui ad alios confirmandos ponuntur, maxime debent esse firmi. Sed illi qui sacramentum ordinis suscipiunt, sunt aliorum confirmatores. Ergo ipsi maxime debent habere sacramentum confirmationis.

S E D contra, Apostoli receperunt potestatem ordinis ante ascensionem, Ioan. 20. ubi dictum est eis: Accipite Spiritum sanctum, &c. Sed confirmatio est post ascensionem per aduentum Spiritus sancti. Ergo ordo non praesupponit confirmationem.

R E-

*In decr.
li. 3. tit.
42. & est
de pres-
bytero nō
baptiza-
to c. 1. &
3.*

RESPONDEO dicendum, quòd ad susceptionem ordinis præxigitur aliquid quasi de necessitate sacramenti, & aliquid quasi de congruitate. De necessitate enim sacramenti exigitur, quòd ille qui accedit ad ordines, sit ordinis susceptivus: quòd competit ei per baptismum. Et ideò character baptismalis præsupponitur de necessitate sacramenti, ita quòd sine eo sacramentum ordinis conferri non potest. Sed de congruitate requiritur omnis perfectio, per quam aliquis reddatur idoneus ad executionem ordinis; & vnum de istis est, vt sit confirmatus. Et ideò de congruitate character ordinis, characterem confirmationis præsupponit, & non de necessitate.

Ad primum ergo dicendum, quòd non est similis habitudo huius medij ad vltimum, & primi ad medium: quia per characterem baptismalẽ fit homo susceptivus sacramenti confirmationis, non autem per characterem confirmationis fit homo susceptivus sacramenti ordinis: & ideò non est similis ratio.

Ad secundum dicendum, quòd illa ratio procedit de idoneitate quantum ad congruitatem.

ARTIC. V.

Vtrum character vnius ordinis de necessitate præsupponat characterem alterius ordinis?

144

Ad quintum sic proceditur. Videtur, quòd character vnius ordinis præsupponat de necessitate characterem alterius ordinis. Quia maior est convenientia ordinis ad ordinem, quàm ordinis ad aliud sacramentum. Sed character ordinis præsupponit characterem alterius sacramenti, scilicet baptismi. Ergo multo fortius character vnius ordinis, præsupponit characterem alterius.

¶ 2 Præterea, Ordines sunt quidam gradus. Sed nullus potest peruenire ad posteriorem gradum, nisi prius conscenderit priorem. Ergo nullus potest accipere characterem ordinis sequentis, nisi prius accipere ordinem præcedentem.

SED contra, Si onittatur aliquid in sacramento,

T 2 quòd

quod sit de necessitate sacramenti, oportet quod sacramentum iteretur. Sed si aliquis accipiat sequentem ordinem, prætermissis primo, non reordinabitur, sed confertur sibi quod deerat, secundum statuta Canonum †. Ergo præcedens ordo non est de necessitate sequentis.

*in decr.
lib. 5. tit.
29. c. Tuus
littera.*

RESPONDEO dicendum, quod non est de necessitate superiorum ordinum, quod aliquis minores ordines prius habeat: quia potestates sunt distinctæ, & una quantum est de sui ratione, non requirit aliam in eodem subiecto. Et ideo etiam in primitiua Ecclesia, aliqui ordinabantur in Presbyteros, qui prius inferiores ordines non susceperant, & tamen poterant omnia quæ inferiores ordines possunt; quia inferior potestas comprehenditur in superiori virtute, sicut sensus in intellectu, & ducatus in regno. Sed potestas per constitutionem Ecclesiæ †, determinatur est, quod ad maiores ordines se non ingerat qui prius in minoribus officijs se non humiliavit. Et inde est quod qui ordinantur per saltum, secundum Canones †, non reordinantur; sed id quod omisum fuerat de præcedentibus ordinibus, eis confertur.

† *in decr.
d. 52.*

† *in decr.
in argu.
Sed con-
tra, circa
22.*

Ad primum ergo dicendum, quod magis conveniunt ordines ad invicem, secundum similitudinem speciei, quam ordo cum Baptismo: sed secundum proportionem potentie ad actum, magis convenit Baptismus cum ordine, quam ordo cum ordine. Quia per baptismum acquirit homo potentiam passivam recipiendi ordines; non autem per ordinem inferiorem datur potentia passiva recipiendi maiores ordines.

Ad secundum dicendum, quod ordines non sunt gradus, qui concurrant in actione una vel in uno motu, ut oporteat ad ultimum per primum devenire; sed sunt sicut gradus in diversis rebus constituti: sicut est gradus inter hominem & Angelum: non oportet autem quod ille qui sit Angelus, prius fuerit homo. Similiter etiam sunt gradus inter caput & omnia membra

bra corporis, nec oportet quòd illud quod est caput, prius fuerit pes: & similiter est in proposito.

QVÆST. XXXVI.

De qualitate suscipientium hoc sacramentum, in quinque articulos diuisa.

Deinde considerandum est de qualitate suscipientium hoc sacramentum.

¶ Circa quod quærentur quinque.

¶ Primo, vtrum in suscipientibus hoc sacramentum requiratur bonitas vitæ?

¶ Secundo, vtrum requiratur scientia totius sacræ Scripturæ?

¶ Tertio, vtrum ex ipso merito vitæ aliquis ordinis gradus consequatur?

¶ Quarto, vtrum promouens indignos ad ordines, peccet?

¶ Quinto, vtrum aliquis in peccato existens possit sine peccato ordine suscepto vti?

ARTIC. I.

Vtrum in suscipientibus ordines requiratur bonitas vitæ?

Ad primum sic proceditur. Videtur, quòd in suscipientibus ordines non requiratur bonitas vitæ. Quia per ordinem aliquis ordinatur ad dispensationem sacramentorum. Sed sacramenta possunt dispensari à bonis & malis. Ergo nõ requiritur bona vita.

¶ 2. Præterea, Non est maius ministerium quod Deo in sacramentis exhibetur, quàm quod ipsi corporaliter adhibetur. Sed à ministerio ipsius corporali non repulit Dominus mulierem peccatricem & infamem, vt patet Luc. 7. Ergo nec à ministerio eius in sacramentis tales sunt amouendi.

¶ 3. Præterea, Per omnem gratiam datur aliquod remedium contra peccatum. Sed illis qui habent peccatum, non debet aliquod remedium denegari, quod eis valere possit. Cùm ergo in sacramento ordinis gratia conferatur *, videtur quòd debeat etiam peccatoribus hoc sacramentum dari.

T 3 SED

145

Conc. Tri-
dent. sess.
23. de re-
for. c. 5.
Tho. ubi
supra ar.
3. q. 1. c.
seq.

† Aug. li.
3. contra
Pet. c. 54.
c. 55. to.
7. c. in
Conc. Car-
thag. 4. c.
33.

* vt di-
ctum est,
q. 35. a. 1.
c. Aug.
quæst. ex
novo Te-
stamento
q. 93. to.
4. c. cõt.
lit. Petil.
lib. 2. c.
106. to. 7

quod sa-
quætem
tur, sed
a Cano-
cessitate
e neces-
ores or-
nãz, &
e aliam
ntiua be-
qui post
en pote-
uia inte-
rutes, s.
Sed po-
inatum
erat qu-
Et inde
dum Co-
ssum fac-
ur.
is conc-
udinem
dum pe-
uenit bo-
e. Qua
assuam
em infe-
iores co-
non sum
vno mo-
enire sed
: sicut et
orret au-
omo. Si-
na mem-
bra